

СЕРТИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ОВОЧІВ

Кафедра овочівництва і закритого ґрунту

Агробіологічний факультет

<i>Лектор</i>	Федосій Іван Олексійович
<i>Семестр</i>	2
<i>Освітньо-науковий ступінь</i>	phD доктор філософії
<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	5
<i>Форма контролю</i>	Екзамен
<i>Аудиторні години</i>	50 (20 год лекцій, 30 год практичних занять)

Загальний опис дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців системних знань, вмінь та розуміння концептуальних основ логістики при виробництві овочів. Фахівці мають бути обізнаним із сучасними системами сертифікації овочів.

Теми лекцій:

1. Вступ. Значення стандартизації і сертифікація в управлінні якістю овочевої продукції.
2. Вступ. Значення стандартизації і сертифікація в управлінні якістю овочевої продукції.
3. Достигання і показники якості.
4. Етапи, процедури сертифікації виробників овочевої продукції GlobalGAP продукції на ринки країн ЄС.
5. Модель системи управління якістю. Міжнародна стандартизація і сертифікація. Стандартизація і кодування інформації про продукцію.
6. Сертифікація органічного виробництва овочевої продукції.
7. Вимоги міжнародних стандартів щодо сертифікації органічного виробництва та акредитації органів, які її здійснюють.

Теми практичних занять:

1. Конкурентоспроможність продукції. Методика визначення.
2. Системи управління якістю, сутність і основні положення.
3. Державна система стандартизації Організаційно-правові основи стандартизації.
4. Міжнародна стандартизація і сертифікація, сертифікація Global G.A.P.
5. Сертифікація органічного сільськогосподарського виробництва, сертифікація і маркування.
6. Види контролю і їх завдання, методи контролю якості продукції.
7. Вимоги до маркування органічної продукції українського виробництва.

Список рекомендованої літератури:

1. Довідник міжнародних стандартів для органічного виробництва / Навчально-координаційний центр сільськогосподарських дорадчих служб; За ред. Капштика М.В. та Котирло О.О. К.: СПД Горобець Г. С. 2007. 356 с.
2. Артиш В. І. Виробництво органічної продукції в країнах ЄС. Економіка АПК. 2014. No2. С. 93-96.
3. Базові стандарти IFOAM щодо органічного виробництва й переробки / IFOAM : офіц. сайт. URL: <http://www.ifoam.org>(дата звернення: 06.01.2018).
4. Гаваза Є. В. Ринок органічної продукції та його інфраструктура: сучасний стан і перспективи розвитку. Економіка АПК. 2014. No 5. С.131-135.

5. Гуменюк Г. Міжнародні стандарти Комісії Кодекс Аліментаріус та ФАО/ ВООЗ щодо органічного виробництва харчової продукції. Стандартизація, сертифікація, якість. 2012. № 2. С. 19–23.
6. Довідник міжнародних стандартів для органічного виробництва / за ред. М. В. Капштика, О. О. Котирло. Київ, 2007. 356 с
7. Клітна М. Р., Брижань І. А. Стан і розвиток органічного виробництва та ринку органічної продукції в Україні. Ефективна економіка: електрон. журн. 2013. № 10. URL: <http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=efektyvna-ekonomika&s=ua&z=2525> (дата звернення: 06.01.2018).
8. Маланчук Т. Проблеми маркування органічної сільськогосподарської продукції. Альманах права. 2014. Вип. 5. С. 481-482.
9. Постанова Ради (ЄС) No 834/2007 від 28 червня 2007 р. стосовно органічного виробництва і маркування органічних продуктів та скасування 199Постанови(ЄЕС) No 2092/91 / Рада Європейського Союзу. URL: <http://organicstandard.com.ua> (дата звернення: 06.01.2018).
10. Федерація органічного руху в Україні –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://organic.com.ua/uk/homepage/2010-01-26-13-41-21>.
11. Андрейцов Ф. Дещо про торгівлю овочами//Агроогляд. – 2005. - №6. – С. 54 – 55.
12. Андрюшко А. Маркетинг овочів для сільськогосподарських виробників та підсобних господарств (досвід розвинутих країн світу)// Агроогляд. – 2004. - №6. – С. 41 – 43.
13. Андрюшко А. Вивчення сільськогосподарського маркетингу в Каліфорнії// Агроогляд. – 2004. - №9. – С. 54 – 59 і продовження в №10 – С. 65 - 70.
14. Болотских А.С.Овощи Украины/ Болотских А.С. – Х.: Орбита, 2001. – 1088с.
15. Голландия – овощная фабрика Европы// Овощеводство. – 2005. - №9. – С. 21 – 23.
16. Довідник Міжнародних стандартів для органічного виробництва/ Навчально-координаційний центр сільськогосподарських дорадчих служб; За ред.. Кап штика М.В. та Котило О.О. – К.: СПД Горобець Г.С., 2007. – 356с.
17. Досвід виробництва та маркетингу овочів в Україні (Результати досліджень Проекту аграрного маркетингу за 2004–2005 рр.)/[Сологуб Ю.І., Андрюшко А.Ю., Пономаренко І.М. та ін.; Рецензенти: Сніговий В.С. (Ін-т гідротехніки і меліорації УААН); Сич З.Д. (НАУ)]. К.: Проект аграрного маркетингу, 2006 – 383с.
18. Калифорния: впечатления от путешествия в «страну томатов Хайнц»/ Представительство «Хайнц»/ «АгроТИП» в Украине и «ООО Унифермаг». – Овощеводство. 2006. №10 и 11. С. 28 – 31.
19. Картофель: требования и нормативные документы. – Овощеводство. – 2005. - №10. – С. 54 – 56.
20. Коваленко Е. Требования нормативных документов к качеству моркови/Коваленко Е. – Овощеводство. – 2005. - № 10. – С.53.
21. Колтунов В.А. Якість плодоовочевої продукції та технологія її зберігання: Монографія у 2-ох частинах / Колтунов В.А. – К.: Київ. нац.торг.-екон. ун-т, 2004. – 568 с. (Ч.1) і 249 с. (Ч.2).
22. Компания «Даррос» - сортировочное оборудование от производителей в Израиле. – [http:// dar-ros.ru/novoe/index.php](http://dar-ros.ru/novoe/index.php) – Дата доступа к информации 12.10.09 в 20:10.
23. Корисна модель відноситься до сільського господарства, а саме до речовин для обробки плодів овочів. – <http://www.google.com.ua/search?hl=uk&cr=...> Дата доступу до інформації 15.10.09 о 18:00.
24. Короткий енциклопедичний словник з овочівництва/ [Подпрятюв Г.І., Сич З.Д., Барабаш О.Ю. та ін.]. – К.: Вид-во ННЦ ІАЕ. – 2006. – 300с.
25. Кулаковська О. Гофрокартонна упаковка – нові можливості досягнення успіху у конкурентному середовищі/ Кулаковська О.// Агроогляд. - 2005. - №6. – С. 56 – 59.
26. Ласинський О. Альтернативи прямого маркетингу плодоовочевої продукції фермерських, особистих селянських господарств та їхніх об'єднань в Україні/ Ласинський О., Чеботарьова В.// Агроогляд. – 2004. - № 10. – С. 59 – 61.

27. Майданова О. Вимоги до якості, упаковки й обсягів плодово-овочевої продукції при постачанні в супермаркети/ Майданова Оксана, головний менеджер по закупівлі та продажу плодовоовочевої продукції мережі супермаркетів «Фуршет»//Агроогляд. – 2004. - №12 (39). С. 36 - 37.
28. Марченко В. Система сертификации продукции, товаров и услуг в Украине/ Марченко В., Синько В.//Овощеводство. – 2006. - №7. – С.55 – 59.
29. Панін О. Постачання овочів та фруктів до супермаркетів – перспективний напрямок плодовоовочевого бізнесу/Панін Олександр, керівник проекту «Пан Садівник». – Агроогляд. – 2004. - №12 (39). С. 65 – 66.
30. Плеханова Т. Качество сахарной кукурузы в зависимости от технологии уборки и хранения/ Плеханова Т. – Овощеводство. – 2005. - №9. – С.58 – 59.
31. Подпратов Г.І. Зберігання і переробка продукції рослинництва / Подпратов Г.І., Скалецька Л.Ф., Сеньков А.М. - К.: Мета, 2002. – 495 с.
32. Сич З.Д. Необхідність нової парадигми для вирішення сучасних проблем українського овочівництва/ Сич З.Д., Сич І.М., Котюк Н.В.// Науковий вісник НАУ. – 2002. – Вип. 57. – С.21 – 25.
33. Сич З.Д. Підготовка овочів до реалізації /Сич З.Д., Андрощук О.О.// Наукове забезпечення сталого розвитку сільського господарства в Лісостепу України: монографія.- К.: Алефа, 2003. – С.526 – 529.
34. Сыч З.Д. Непрерывный маркетинг свежих овощей /Сыч З.Д.// Овощеводство. – 2007. - № 7. – С.8 – 12.
35. Сыч З.Д. Технология - основа овощеводства / Сыч З.Д., Андрощук А.А.// Агровісник. – 2008. - №3 (26). – С.39 – 41.
36. Сыч З.Д. Качество овощей. Изменения, которые претерпело понятие «качество овощей» за последние 50 лет / Сыч З.Д.// Овощеводство. – 2008. - № 10. – С.36 – 38.
37. Сыч З.Д. Новые решения в овощеводстве. О Международной конференции-выставке «Овощи и фрукты Украины. 2008»/ Сыч З.Д.// Овощеводство. – 2009. - № 1. – С.20 – 25.
38. Скалецька Л.Ф. Біохімія плодів та овочів: навчальний посібник для студентів плодовоовочевого ф-ту та ін. біол. спеціальностей/ Скалецька Л.Ф., Подпратов Г.І. – К.: Видчий центр НАУ, 1999. – 159с.
39. Скалецька Л.Ф. Якість свіжих та консервованих огірків, вирощених в північній частині України/ Скалецька Л.Ф. // Науковий вісник НАУ. – 2000. – Вип. 31. – С.181 – 183.
40. Скалецька Л.Ф. Хімічний склад овочів, вирощених в умовах Київщини/ Скалецька Л.Ф., Нинько П.І. // Науковий вісник НАУ. – 2001. – Вип. 34. – С.177 – 180.
41. Сокол П.Я. Улучшение качества продукции овощных и бахчевых культур/ Сокол П.Я. – М.: Колос, 1978. 293с.
42. Стандартизація та контроль якості продукції рослинництва: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ Національний аграрний університет; Уклад. Г.І. Подпратов та ін. – К.: Вид-во НАУ, 2008. 276с.
43. Bartz Jerry A. Postharvest Physiology and Pathology of Vegetable: Second Edition/ Bartz Jerry A., Brecht Jeffrey K. – New York, 2003. – 733p. – <http://books.google.com.ua/support/bin/answer.py?answer=...>Дата доступу до інформації 15.10.09 о 18:37.
44. Cameron-Smith M. Fresh from the Freezer / Marye Cameron-Smith. – London: Penguin Books Ltd. 1975. 122p.
45. Cantwell Marita I. Postharvest Handling Systems: Underground Vegetables (Roots, Tubers and Bulbs)/ Cantwell Marita I., Kasmire Robert F.// Postharvest technology of horticulture crops – Результати пошуку у службі Книги Google. – books.google.com.ua/books?isbn=1879906511.
46. Codex Alimentarius. Official site. Part of FAO and WHO food and veterinary standards activities. With information about procedure, forthcoming activities, www.codexalimentarius.net/ - Дата доступу до інформації 23.10.09 о 9:25. Postharvest Technology of Horticultural Crops:

Publication 3311 University of California Division of Agriculture and Natural Resources/ Technical Editor Adel A. Kader. 1992. 296p.

47. Raghavan G.S.V. Structure and instrumentation aspects of storage systems/ Raghavan G.S.V., Garipey Y. www.actahort.org/books/157/157_1.htm.